A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. március 14.*

„Előzetes döntéshozatal – Családegyesítési jog – 2003/86/EK irányelv – A 16. cikk (2) bekezdésének a) pontja – 17. cikk – Harmadik országbeli állampolgár családtagja tartózkodási engedélyének visszavonása – Harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállása – 2003/109/EK irányelv – A 9. cikk (1) bekezdésének a) pontja – E jogállás elvesztése – Csalás – A csalásról való tudomás hiánya”

A C-557/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Raad van State (államtanács, Hollandia) a Bírósághoz 2017. szeptember 22-én érkezett, 2017. szeptember 20-i határozatával terjesztett elő

a **Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie**

és

Y. Z.,

Z. Z.,

Y. Y.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz, a hetedik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, K. Jürimäe, C. Lycourgos (előadó), Juhász E. és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. július 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– Y. Z., Z. Z. és Y. Y. képviseletében M. Strooij és A. C. M. Nederveen advocaten,

– a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman, M. H. S. Gijzen és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében R. Troosters és C. Cattabriga, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. október 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (HL 2003. L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.) 16. cikke (2) bekezdése a) pontjának és a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.) 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (belügyi és igazságügyi államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) és az Y. Z., Z. Z. és Y. Y. (a továbbiakban: apa, fiúgyermek, illetve anya) között, az államtitkár azon határozatai tárgyában folyó eljárásban terjesztették elő, amelyekkel visszavonták az Y. Z., Z. Z. és Y. Y. részére kiadott tartózkodási engedélyeket, kötelezték őket Hollandia területének azonnali elhagyására, és beutazási tilalmat rendeltek el velük szemben.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2003/86 irányelv

3 A 2003/86 irányelv (2) és (4) preambulumbekezdése kimondja:

„(2) A családegyesítéssel kapcsolatos intézkedéseket a több nemzetközi jogi okmányban megállapított, a család védelmére és a családi élet tiszteletben tartására irányuló kötelezettségnek megfelelően kell elfogadni. Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikkében és az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket.

[…]

(4) A családegyesítés a családi élet lehetővé tételének szükséges eszköze. Segít kialakítani a harmadik országok állampolgárainak a tagállamba való beilleszkedését megkönnyítő társadalmi-kulturális stabilitást, és ez egyúttal a gazdasági és társadalmi kohéziónak mint a Szerződésben megállapított alapvető közösségi célkitűzésnek az elősegítését is szolgálja.”

4 Az irányelv 1. cikke értelmében:

„Ezen irányelv célja a családegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országok állampolgárai által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása.”

5 Az említett irányelv 2. cikke ekképp rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

c) »családegyesítő«: egy harmadik országnak egy tagállamban jogszerűen tartózkodó állampolgára, aki vagy akinek családtagjai az együttélés érdekében családegyesítésért folyamodnak;

d) »családegyesítés«: egy harmadik ország – egy tagállamban jogszerűen tartózkodó – állampolgára családtagjainak a tagállamba történő beutazása és ott-tartózkodása a családi egység megőrzése érdekében, függetlenül attól, hogy a családi kapcsolat a családegyesítő beutazása előtt vagy azt követően jött létre;

[…]”.

6 A 2003/86 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok – ezen irányelv alapján és a IV. fejezetben, valamint a 16. cikkben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – a következő családtagok beutazását és tartózkodását engedélyezik:

a) a családegyesítő házastársa;

b) a családegyesítő és házastársa kiskorú gyermekei […];

[…]”

7 Ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének első albekezdése előírja:

„A [beutazási és tartózkodási] kérelemhez csatolják a családi kapcsolat és a 4. és 6. cikkben, és – adott esetben – a 7. és 8. cikkben megállapított feltételeknek való megfelelést igazoló okmányokat […]”.

8 Az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Amikor a családegyesítési kérelmet benyújtják, az érintett tagállam előírhatja a kérelmet benyújtó személy számára, hogy szolgáltasson bizonyítékot arra nézve, hogy a családegyesítő rendelkezik a következőkkel:

[…]

c) az érintett tagállam szociális segélyezési rendszeréhez [helyesen: szociálissegély-rendszeréhez] történő folyamodás nélkül a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres források. […]”

9 A 2003/86 irányelv 13. cikkének (3) bekezdése a következőket mondja ki:

„A családtag/családtagok számára megadott tartózkodási engedély időtartama elvben nem lépheti túl a családegyesítő tartózkodási engedélyének lejárati időpontját.”

10 Ezen irányelv 16. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A tagállamok akkor is elutasíthatják a családegyesítési célú beutazási és tartózkodási kérelmet, vagy visszavonhatják a családtag tartózkodási engedélyét, illetve elutasíthatják annak megújítását, ha bebizonyosodik, hogy:

a) hamis vagy megtévesztő információt adtak, hamis vagy hamisított dokumentumokat használtak, más csalást követtek el, illetve más jogellenes eszközt alkalmaztak.

[…]

(3) A tagállamok visszavonhatják a családtag tartózkodási engedélyét, vagy elutasíthatják annak megújítását, ha a családegyesítő tartózkodási engedélye lejár, és a családtagot még nem illeti meg tartózkodásnak a 15. cikk szerinti önálló joga.”

11 Az említett irányelv 17. cikke szerint:

„A tagállamok megfelelően figyelembe veszik az érintett személy családi kapcsolatainak jellegét és szilárdságát, a tagállamban való tartózkodásának időtartamát és a származási országával való családi, kulturális és társadalmi kapcsolatai fennállását, amennyiben egy kérelmet elutasítanak, tartózkodási engedélyt visszavonnak, vagy annak megújítását megtagadják, vagy amennyiben úgy határoznak, hogy a családegyesítő vagy családtagjai kiutasítását rendelik el.”

A 2003/109 irányelv

12 A 2003/109 irányelv (2), (4), (6) és (12) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(2) Az Európai Tanács 1999. október 15–16-i tamperei rendkívüli ülésén kijelentette, hogy a harmadik országok állampolgárainak jogállását közelíteni kell a tagállamok állampolgáraiéhoz, és hogy egy bizonyos időtartamon keresztül – amelyet még meg kell határozni – valamely tagállamban jogszerűen tartózkodó és huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személynek az adott tagállamban olyan egységes jogokat kell biztosítani, amelyek a lehető legközelebb állnak az Európai Unió polgárait megillető jogokhoz.

[…]

(4) A tagállamokban huzamosan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok integrációja kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági és társadalmi kohézió előmozdításában, amely a Közösségnek a Szerződésben kinyilvánított alapvető célkitűzése.

[…]

(6) A »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás megszerzésének fő kritériuma a tagállam területén való tartózkodás időtartama. A tartózkodásnak jogszerűnek és folyamatosnak kell lennie, igazolandó, hogy az adott személy szorosan kötődik az országhoz. […]

[…]

(12) Annak érdekében, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők valóban integrálódni tudjanak abba a társadalomba, amelyben élnek, a tagállamok állampolgáraival megegyező elbánásban [helyesen: bánásmódban] kell részesülniük a gazdasági és szociális ügyek széles területén, az ezen irányelv által meghatározott vonatkozó feltételek alapján.”

13 Ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok harmadik országok olyan állampolgárainak adják meg a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállást, akik közvetlenül a jogállásra irányuló kérelem benyújtását megelőzően jogszerűen és folyamatosan öt éven át a tagállam területén tartózkodtak.”

14 Az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok megkövetelik a harmadik országok állampolgáraitól annak bizonyítását, hogy maguk és eltartott családtagjaik számára rendelkeznek a következőkkel:

a) stabil és rendszeres jövedelemforrások, amelyek elegendők önmaguk és családtagjaik eltartására anélkül, hogy az érintett tagállam szociális segélyezési rendszerére szorulnának. […]

[…]”.

15 A 2003/109 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen szól:

„A »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás megszerzéséhez az érintett harmadik országbeli állampolgár kérelmet nyújt be azon tagállam illetékes hatóságaihoz, amelyben tartózkodási hellyel rendelkezik. A kérelemhez csatolni kell a nemzeti jog által meghatározott okmányokat, amelyek bizonyítják, hogy az adott személy megfelel a 4. és 5. cikkben megállapított feltételeknek […]”.

16 Ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás – a 9. cikkre is figyelemmel – állandó.”

17 Az említett irányelv 9. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek többé nem jogosultak fenntartani [helyesen: elveszítik] a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállást a következő esetekben:

a) a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás csalárd megszerzésének megállapítása;

[…]

(7) Ha a »huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező« jogállás visszavonása vagy elvesztése nem vezet kiutasításhoz, úgy a tagállam engedélyezi az érintett személynek, hogy területén maradjon, amennyiben megfelel a tagállam nemzeti jogszabályaiban megállapított feltételeknek, és/vagy [helyesen: és] nem jelent veszélyt a közrendre vagy a közbiztonságra.”

Az 1/80 határozat

18 Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi

határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodással létesített Társulási Tanács által elfogadott, a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A valamely tagállam rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállaló családtagja, aki engedélyt kapott arra, hogy a munkavállalóhoz csatlakozzon:

– jogosult – a Közösség tagállamai munkavállalóinak biztosítandó elsőbbségre is figyelemmel – bármely állásajánlatra pályázni, amennyiben ott már legalább három éve jogszerűen tartózkodik;

– jogosult a választása szerinti bármely munkaviszonyban történő szabad munkavállalásra, amennyiben ott legalább öt éve jogszerűen tartózkodik.”

A holland jog

19 A 2000. november 23-i wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (a külföldiek jogállásáról szóló törvény átfogó módosításáról szóló törvény) (Stb. 2000, 495. szám; a továbbiakban: a 2000. évi törvény) 14. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A miniszter hatáskörébe tartozik:

a) a határozott időre szóló tartózkodási engedély kiállítása iránti kérelemnek helyt adni, azt elutasítani, vagy azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítani;

[…]”

20 E törvény 18. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 14. cikkben hivatkozott határozott időre szóló tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelem elutasítható, ha:

[…]

c) a külföldi állampolgár pontatlan információkat szolgáltatott, vagy nem szolgáltatott információkat, holott ezek az információk az eredeti tartózkodási engedély megszerzésére vagy meghosszabbítására irányuló kérelem elutasítását eredményezték volna.

[…]”

21 Az említett törvény 19. cikkének szövege a következő:

„A határozott időre szóló tartózkodási engedély a 18. cikk (1) bekezdésében hivatkozott okokból vonható vissza, az említett bekezdés b) pontjában foglalt indok kivételével.”

22 A 2000. évi törvény 45a. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A miniszter hatáskörébe tartozik:

a) a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy EU tartózkodási engedély kiállítása iránti kérelmének helyt adni, azt elutasítani, vagy azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítani;

b) a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy EU tartózkodási engedélyét visszavonni.”

23 E törvény 45d. cikkének (3) bekezdése előírja:

„A huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy EU tartózkodási engedélyét vissza kell vonni, ha:

[…]

b) a tartózkodási engedélyt csalárd módon szerezték meg.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24 A kínai állampolgárságú apa részére 2001. március 29-i kezdő dátummal határozott időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyt adtak ki Hollandiában, az ott egy társaság vezetőjeként végzett állítólagos tevékenységei alapján, majd később, ugyanezen tagállamban, 2006. április 28-i kezdő dátummal, határozatlan időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyt. E tartózkodási engedélyeket kizárólag a nemzeti jog alapján adták meg.

25 2002. január 31-én az anya és a fiúgyermek, vagyis az apa felesége és a házaspár 1991-ben született kiskorú gyermeke, akik maguk is kínai állampolgárok, a 2000. évi törvény 14. cikke alapján határozott időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyt kaptak. Ezen engedélyeket a 2003/86 irányelv értelmében vett, az apával való családegyesítés keretében adták meg. 2006. október 18-i kezdő dátummal az anya és a fiúgyermek részére ugyanezen tagállamban a 2000. évi törvény 20. és 21. cikke alapján – amelyeket később felváltott és lényegében átvett e törvény 45a. cikke, amely a 2003/109 irányelv 7. és 8. cikkét ülteti át a holland jogrendbe – határozatlan időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyt adtak ki, amely a „huzamos tartózkodási joggal rendelkező személy – EK” megjelölést tartalmazta.

26 2014. január 29-én kelt határozataival az államtitkár egyrészt visszaható hatállyal visszavonta az apa részére kiadott különféle rendes tartózkodási engedélyeket, azzal az indokkal, hogy az előbbi által állítólagosan betöltött állás valójában fiktív volt, hiszen az őt alkalmazó társaság nem végez semmiféle tevékenységet, és így ezen engedélyeket csalárd módon szerezték meg. Másrészt, az államtitkár szintén visszaható hatállyal visszavonta az anya és a fiúgyermek részére családegyesítés keretében megadott határozott időre szóló tartózkodási engedélyeket, valamint az előbbiek részére kiadott, huzamos tartózkodási joggal rendelkező személyek tartózkodási engedélyeit. E határozatokban az államtitkár ezenfelül kötelezte az apát, az anyát és a fiúgyermeket Hollandia területének azonnali elhagyására, és velük szemben beutazási tilalmat rendelt el.

27 Ami közelebbről az anya és a fiúgyermek határozott időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyét illeti, amelyeket a 2000. évi törvény 18. cikke (1) bekezdésének c) pontja és 19. cikke alapján vontak vissza, amely rendelkezések a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontját ültetik át a belső jogba, az államtitkár úgy véli, hogy azokat csalárd módon szerezték meg, hiszen azokat az apa foglalkoztatására vonatkozó hamis állítások alapján adták ki. Ugyanez vonatkozik szerinte az anya és a fiúgyermek mint huzamos tartózkodási joggal rendelkező személy tartózkodási engedélyére. Ugyanis egyrészt, ezen engedélyeket azon téves feltevés alapján adták meg, hogy az anya és a fiúgyermek az említett engedélyek kiadását megelőzően jogszerűen tartózkodhattak Hollandiában. Másrészt, az apa foglalkoztatására vonatkozó hamis igazolásokat ezen engedély megszerzésénél azért nyújtották be, hogy elhitessék, hogy az anya és a fiúgyermek elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik, hiszen ez utóbbiak önállóan soha nem rendelkeztek ilyen forrásokkal.

28 Az államtitkár szerint nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy az anyának és a fiúgyermeknek tudomása volt-e az apa által elkövetett csalásról, illetve az utóbbi foglalkoztatására vonatkozó igazolások hamis mivoltáról.

29 2015. május 4-i határozatával az államtitkár elutasította az apa, az anya és a fiúgyermek által a 2014. január 29-i határozatokkal szemben benyújtott panaszt.

30 2016. május 31-i ítéletében a rechtbank Den Haag (hágai bíróság, Hollandia) – amelyhez a a 2015. május 4-i határozat ellen nyújtottak be keresetet – úgy vélte, hogy az államtitkár helyesen járt el, amikor visszavonta az apa különféle tartózkodási engedélyeit, valamint egyrészt az anya és a fiúgyermek számára a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiadott határozott időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyeket, másrészt az utóbbiak számára a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján kiadott, huzamos tartózkodási joggal rendelkező személyek tartózkodási engedélyeit. E bíróság ugyanakkor úgy vélte, hogy a kereset megalapozott az arra vonatkozó részében, hogy az államtitkár nem fejtette ki kellőképpen azokat az indokokat, amelyek miatt a fiúgyermek számára kiadott tartózkodási engedélyek visszavonása nem sérti az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 8. cikkében említett magánélet tiszteletben tartásához való jogot.

31 Ezen ítélettel szemben egyrészről az államtitkár, másrészről az apa, az anya és a fiúgyermek fellebbezést nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

32 E bíróság helyt adott az államtitkár által benyújtott fellebbezésnek.

33 Az említett bíróság ugyanis úgy vélte, hogy ez utóbbi nem vétett hibát annak megállapításakor, hogy figyelemmel a jelen ügyben fennálló különféle érdekekre, a fiúgyermek részére kiadott tartózkodási engedély visszavonása nem sértette az EJEE 8. cikkét. Hozzátette, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. cikke – amelynek azonos értelmet és hatályt kell tulajdonítani, mint az EJEE 8. cikkének – sem vezetett eltérő értékelésre.

34 Az apa, az anya és a fiúgyermek által benyújtott csatlakozó fellebbezést illetően a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy nem vitás, hogy az apa a határozott és a határozatlan időre szóló tartózkodási engedélyeit csalárd módon szerezte meg, hiszen foglalkoztatása valójában fiktív volt. Ily módon a jogvita kizárólag azzal kapcsolatos, hogy az elkövetett csalás milyen következményekkel jár az anya és a fiúgyermek tartózkodási jogára nézve.

35 Ez utóbbi tekintetben e bíróság hangsúlyozza, hogy egyrészt nem vitás, hogy az anya és a fiúgyermek határozott időre szóló (rendes) tartózkodási engedélyei megadásának és meghosszabbításának alapját azok a hamis foglalkoztatási igazolások képezték, amelyeket az apa szolgáltatott annak bizonyítása érdekében, hogy a 2003/86 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik. Márpedig az apa soha nem rendelkezett ilyen forrásokkal, hiszen foglalkoztatása valójában fiktív volt. Egyébként az említett bíróság kiemeli, hogy az anya és a fiúgyermek nem szerzett önálló tartózkodási engedélyt, ezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdése értelmében véve, mivel a holland jogban ilyen tartózkodási engedély kizárólag nem időleges, humanitárius okokból adható ki, és az anya és a fiúgyermek soha nem kérte ilyen engedély megadását.

36 Másrészről, ami az anya és a fiúgyermek részére kiadott, huzamos tartózkodási joggal rendelkező személyek tartózkodási engedélyeit illeti, a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az sem vitás, hogy ez utóbbi személyek Hollandia területén való, ezen engedélyek kiadását megelőző tartózkodását az apa által elkövetett csalás alapján engedélyezték. Ebből kifolyólag az a feltevés, hogy ők megfeleltek a valamely tagállam területén való ötéves jogszerű tartózkodás feltételének, amelyet a 2003/109 irányelv 4. cikke (1) bekezdése ír elő, szintén csaláson alapult. Az említett engedélyeket ráadásul az apa foglalkoztatására vonatkozó azon hamis igazolások alapján adták ki, amelyeket ezen engedélyek megszerzése érdekében nyújtottak be.

37 Ugyanakkor, e bíróság szerint a jelen ügyben abból az előfeltevésből kell kiindulni, hogy az anyának és a fiúgyermeknek nem volt tudomása az apa csalárd eljárásáról, mivel az államtitkár nem csupán nem állította, hogy ez utóbbiaknak erről tudomásuk lett volna, hanem ezenfelül úgy vélekedett, hogy e szempontnak nincs is jelentősége.

38 Az említett bíróság azt kérdezi, hogy ilyen körülmények esetén az államtitkár jogszerűen vonhatta-e vissza egyrészt az anya és a fiúgyermek részére a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelően kiadott határozott időre szóló tartózkodási engedélyeket, másrészt az utóbbiak részére a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján kiadott, huzamos tartózkodási joggal rendelkező személyek tartózkodási engedélyeit.

39 E körülmények között a Raad van State (államtanács, Hollandia) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2003/86] irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy az kizárja a családegyesítés keretében megadott tartózkodási engedély visszavonását, ha a tartózkodási engedélyt hamis információk alapján szerezték meg, a családtagnak azonban nem volt tudomása arról, hogy ezen információk hamisak voltak?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2003/109] irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját, hogy az kizárja a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás visszavonását, ha a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást hamis információk alapján szerezték meg, a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezőnek azonban nem volt tudomása arról, hogy ezen információk hamisak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

40 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam visszavonja a harmadik országbeli állampolgár családtagjainak az ezen irányelv alapján kiadott tartózkodási engedélyeket amiatt, hogy e tartózkodási engedélyek megszerzése érdekében hamis dokumentumokat szolgáltattak, amennyiben az említett családtagoknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról.

41 E kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/86 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében a tagállamoknak ezen irányelvnek megfelelően engedélyezniük kell a családegyesítő házastársának, valamint a családegyesítő és házastársa kiskorú gyermekeinek beutazását és tartózkodását. Az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése értelmében a beutazásra és a tartózkodásra irányuló kérelemhez csatolni kell többek között az ugyanezen irányelv 7. cikkében megállapított feltételeknek való megfelelést igazoló okmányokat, amely cikk (1) bekezdésének c) pontja úgy rendelkezik, hogy az érintett tagállam előírhatja a kérelmet benyújtó személy számára, hogy szolgáltasson bizonyítékot arra nézve, hogy a családegyesítő rendelkezik az e tagállam szociálissegély-rendszeréhez történő folyamodás nélkül a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal.

42 A 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a tagállamok visszavonhatják a családtag tartózkodási engedélyét, ha bebizonyosodik, hogy hamis vagy megtévesztő információt adtak, hamis vagy hamisított dokumentumokat használtak, más csalást követtek el, illetve más jogellenes eszközt alkalmaztak.

43 E rendelkezés szövegéből az következik, hogy a tagállamok főszabály szerint visszavonhatják ezen engedélyt, amennyiben az említett engedély megszerzése érdekében hamisított dokumentumokat szolgáltattak vagy csaláshoz folyamodtak. Az említett rendelkezés nem határozza meg pontosan az e dokumentumokat szolgáltató vagy felhasználó, illetve az e csalást elkövető személyét, és nem követeli meg azt sem, hogy az érintett családtagnak erről tudnia kell. Szintén e szövegből az derül ki, hogy a hamis információk vagy hamis dokumentumok ugyanebből a célból – különösen annak elhitetése céljából – történő puszta használata, hogy a családegyesítő ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfelelően elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik, elegendő a családtagok tartózkodási engedélyét visszavonó határozat megalapozottságához, hiszen a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontja nem követeli meg e családtagok tekintetében a csalásra irányuló szándék bizonyítását, illetve annak bizonyítását sem, hogy utóbbiaknak tudomásuk volt ezen információk vagy e dokumentumok hamis mivoltáról.

44 Ezt az értelmezést erősíti meg a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdése a) pontjának rendszertani értelmezése is.

45 Az e rendelkezésben említett tartózkodási engedély visszavonásának lehetséges okai ugyanis megegyeznek a beutazás és a tartózkodás engedélyezésére irányuló kérelem elutasításának lehetséges okaival. Az említett rendelkezés tehát úgy rendelkezik, hogy a hamis vagy megtévesztő információ, hamis vagy hamisított dokumentumok használata, illetve csalás elkövetése vagy más jogellenes eszköz alkalmazása nem csupán már a megadott tartózkodási engedély visszavonásának indokát, hanem az ilyen engedély kiadása iránti kérelem elutasításának indokát is képezi. Ezen indokokat tehát mindkét esetben azonos módon kell értelmezni. Márpedig, amint azt a holland kormány hangsúlyozta, ugyanezen rendelkezés hatékony érvényesülése megköveteli, hogy a tagállamoknak joguk legyen elutasítani a családtagok beutazásának és tartózkodásának engedélyezésére irányuló kérelmeket, ha e kérelmek alátámasztásaként hamis vagy hamisított dokumentumokat szolgáltattak, még akkor is, ha e családtagok nem tudtak e dokumentumok hamis vagy hamisított mivoltáról.

46 Egyébiránt, olyan esetben, mint az alapügy tárgyát képező eset, amikor a családegyesítő csalást követett el, figyelemmel a családegyesítőnek a 2003/86 irányelv által bevezetett rendszeren belüli központi jelentőségére, megfelel az ezen irányelv által kitűzött céloknak és az annak alapját képező logikának, hogy e csalásnak kihatással kell lennie a családegyesítési eljárásra, különösen a családegyesítő családtagjai részére kiadott tartózkodási engedélyekre, még akkor is, ha ez utóbbiaknak nem volt tudomásuk az elkövetett csalásról.

47 A 2003/86 irányelv (4) preambulumbekezdéséből ugyanis az derül ki, hogy az irányelv általános célja a harmadik országok állampolgárainak a tagállamba való beilleszkedésének oly módon történő megkönnyítése, hogy a családegyesítés révén lehetővé teszi a családi életet (2016. április 21-i Khachab ítélet, C-558/14, EU:C:2016:285, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E cél és ezen irányelv, különösen annak 13. cikke (3) bekezdésének és 16. cikke (3) bekezdésének együttes értelmezéséből az következik, hogy amennyiben az érintett családtagok nem szereztek önálló tartózkodási jogot az említett irányelv 15. cikke alapján, tartózkodási joguk az érintett családegyesítő jogából levezethető származékos jog, amely az utóbbi személy integrációját kívánja elősegíteni. E körülményekre tekintettel a tagállamoknak biztosítani kell a jogot arra, hogy úgy ítélhessék meg, hogy a családegyesítő által elkövetett csalás kihatással van a családegyesítési folyamat egészére, különösen e családegyesítő családtagjainak származékos tartózkodási jogára, és ennek alapján e családtagok tartózkodási engedélyeinek visszavonására, még akkor is, ha nem tudhattak az elkövetett csalásról. Ez még inkább így van abban az esetben, mint a jelen eset is, amikor az elkövetett csalás a családegyesítő tartózkodási joga elismerésének szabályszerűségét érinti.

48 E tekintetben hozzá kell tenni, hogy a 2003/86 irányelv 1. cikke szerint az irányelv célja a családegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása. Ebből következik, hogy e jog kizárólag az ilyen állampolgárok részére van fenntartva, amit megerősít az ezen irányelv 2. cikke

d) pontjában szereplő „családegyesítés” fogalmának meghatározása is. Márpedig valamely harmadik ország olyan állampolgára, akinek, mint az alapügyben az apának, visszaható hatállyal visszavonják a tartózkodási engedélyeit, azok csalással történt megszerzése miatt, nem tekinthető olyan állampolgárnak, aki jogszerűen tartózkodik az adott tagállam területén. *A priori* tehát indokolt, hogy az ilyen állampolgár nem élvezheti az említett jogot, a családtagjainak az említett irányelv alapján megadott tartózkodási engedélyek pedig visszavonhatók.

49 A jelen esetben egyrészt nem vitás, hogy az apa, aki hamisított foglalkoztatási igazolásokat nyújtott be annak bizonyítása érdekében, hogy rendelkezik a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal, csalást követett el, másrészt, hogy ezeket az igazolásokat a családtagjai – nevezetesen az anya és a fiúgyermek – tartózkodási engedélyeinek megszerzése céljából is benyújtották, még akkor is, ha ez utóbbiak nem tudtak az említett igazolások hamis mivoltáról.

50 E körülményekre tekintettel a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontja rendelkezéseinek a jelen ítélet 43. pontjában szereplő értelmezéséből az következik, hogy az apa által elkövetett csalás és a hamis vagy hamisított igazolások annak bizonyítása érdekében történő felhasználása, hogy az apa az ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében véve elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezett, *a priori* olyan jellegű, amely indokolja az anya és a fiúgyermek által az említett irányelv alapján megszerzett tartózkodási engedélyek visszavonását.

51 Minderre tekintettel, amint azt a főtanácsnok indítványának 27. és 28. pontjában kiemelte, valamely tartózkodási engedélynek a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdése a) pontja alapján történő visszavonására nem kerülhet sor automatikusan. Ugyanis az e rendelkezésben szereplő „[…] visszavonhatják” kifejezés alkalmazásából az következik, hogy a tagállamok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek e visszavonást illetően. E tekintetben az érintett tagállamnak ezen irányelv 17. cikke alapján előzetesen el kell végeznie az érintett családtag helyzetének egyedi vizsgálatát, amelynek során az összes szóban forgó érdek kiegyensúlyozott és méltányos értékelését kell elvégeznie (lásd ebben az értelemben: 2012. december 6-i O és társai ítélet, C-356/11 és C-357/11, EU:C:2012:776, 81. pont; 2016. április 21-i Khachab ítélet, C-558/14, EU:C:2016:285, 43. pont).

52 Ez utóbbi cikk értelmében az említett tagállamnak megfelelően figyelembe kell vennie e személy családi kapcsolatainak jellegét és szilárdságát, a tagállamban való tartózkodásának időtartamát, valamint, tartózkodási engedély visszavonása esetén, a származási országával való családi, kulturális és társadalmi kapcsolatainak fennállását.

53 Ezenfelül, amint az a 2003/86 irányelv (2) preambulumbekezdéséből kitűnik, a családegyesítéssel kapcsolatos intézkedéseket, akárcsak a családtagok részére kiadott tartózkodási engedélyek visszavonására irányuló intézkedéseket, az alapvető jogokra, különösen a Charta 7. cikkében elismert, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogra figyelemmel kell meghozni, amely rendelkezés az EJEE 8. cikke (1) bekezdésében elismert jogoknak megfelelő jogokat tartalmazza (lásd ebben az értelemben: 2010. március 4-i Chakroun ítélet, C-578/08, EU:C:2010:117, 44. pont; 2012. december 6-i O és társai ítélet, C-356/11 és C-357/11, EU:C:2012:776, 75. és 76. pont). Ennélfogva, bár az érintett tagállam bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a 2003/86 irányelv 17. cikkében előírt vizsgálatot illetően, e vizsgálatot a Charta 7. cikkének tiszteletben tartásával kell lefolytatni.

54 Ily módon tehát, a jelen esetben, amint azt a főtanácsnok indítványának 32. pontjában kiemelte, az illetékes nemzeti hatóságoknak többek között figyelembe kellett venniük az anya és a fiúgyermek Hollandiában való tartózkodásának időtartamát, a fiúgyermek életkorát az e tagállamba való érkezéskor, esetlegesen azt a körülményt, hogy ott nőtt-e fel, és ott oktatásban részesült-e, valamint az anyának és a fiúgyermeknek az említett tagállamban e tagállammal fennálló családi, gazdasági, kulturális és társadalmi kapcsolatait. E hatóságoknak azt is figyelembe kellett venniük, hogy az anyának és a fiúgyermeknek fennállnak-e ilyen kapcsolatai a származási országukban ezen országgal,

amit többek között olyan körülmények alapján lehet értékelni, hogy családjuk egy része ebben az országban él-e, szoktak-e odautazni vagy időszakosan ott tartózkodni, illetve hogy milyen mértékben ismerik az említett ország nyelvét.

55 Amint azt a főtanácsnok indítványának 30. pontjában kiemelte, ezek értékelése keretében e hatóságoknak azt a körülményt is figyelembe kellett venniük, hogy a jelen esetben az anya és a fiúgyermek nem tehető felelőssé az apa által elkövetett csalásért, és arról nem volt tudomásuk.

56 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapeljárás tárgyát képező határozatok, amelyekkel az államtitkár visszavonta az anya és a fiúgyermek tartózkodási engedélyeit, a jelen ítélet 51–55. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel indokoltak-e, vagy ez utóbbiak e megfontolásokra figyelemmel megtarthatják a tartózkodási engedélyeiket.

57 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy olyan esetben, amikor valamely harmadik országbeli állampolgár családtagjai tartózkodási engedélyeinek kiadása érdekében hamisított dokumentumokat nyújtottak be, az a körülmény, hogy e családtagoknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról, nem képezi akadályát annak, hogy az érintett tagállam e rendelkezés alapján visszavonja ezeket az engedélyeket. Ugyanakkor az illetékes nemzeti hatóságoknak, ezen irányelv 17. cikkének megfelelően, előzetesen el kell végezniük e családtagok helyzetének egyedi vizsgálatát, amelynek során a szóban forgó érdekek egészének kiegyensúlyozott és méltányos értékelésére kell törekedni.

A második kérdésről

58 Második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjával ellentétes-e, ha valamely tagállam megfosztja a harmadik országbeli állampolgár családtagjait az ezen irányelv alapján megadott huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállástól amiatt, hogy e jogállás megszerzése érdekében hamisított dokumentumokat szolgáltattak, amennyiben ezen állampolgároknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról.

59 E kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/109 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok harmadik országok olyan állampolgárainak adják meg a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást, akik közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően jogszerűen és folyamatosan öt éven át a tagállam területén tartózkodtak. A jogállás megszerzése azonban nem automatikus. Ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerint ugyanis az érintett harmadik országbeli állampolgárnak e célból kérelmet kell benyújtania a tartózkodása szerinti tagállam illetékes hatóságaihoz, amely kérelemhez csatolni kell az azt igazoló iratokat, hogy a kérelmező megfelel az említett irányelv 4. és 5. cikkében felsorolt feltételeknek. A kérelmezőnek ugyanezen irányelv 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint különösen azt kell bizonyítania, hogy rendelkezik – az e tagállam szociálissegély-rendszeréhez történő folyamodás nélkül – a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal.

60 A 2003/109 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás – ezen irányelv 9. cikkére is figyelemmel – állandó.

61 E tekintetben az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezik, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy elveszíti az e jogálláshoz fűződő jogot, ha megállapításra kerül, hogy e jogállást csalárd módon szerezték meg. E rendelkezés ugyanakkor nem határozza meg pontosan azt a személyt, aki a csalás elkövetéséért felelőssé tehető, és azt sem követeli meg, hogy a kérelmezőnek erről tudomása kell hogy legyen.

62 Márpedig, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban a jogalanyok nem hivatkozhatnak csalárd módon az uniós jogi normákra, mivel a csalárd magatartás tilalmának elve az uniós jognak a jogalanyok által tiszteletben tartandó alapelvét képezi (lásd ebben az értelemben: 2018. február 6-i Altun és társai ítélet, C-359/16, EU:C:2018:63, 48. és 49. pont; 2018. július 11-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-356/15, EU:C:2018:555, 99. pont). Valamely jognak a csalást megvalósító tényállás miatti megtagadása vagy visszavonása pusztán annak a megállapításnak a következménye, amely szerint csalás esetén az e jog megszerzéséhez megkövetelt objektív feltételek valójában nem teljesülnek (lásd ebben az értelemben: 2017. november 22-i Cussens és társai ítélet, C-251/16, EU:C:2017:881, 32. pont).

63 Ezenfelül, a 2003/109 irányelv (2), (4), (6) és (12) preambulumbekezdéséből kiderül, hogy az irányelv fő célja a tagállamokban tartós jelleggel, jogszerűen letelepedett, harmadik országbeli állampolgárok integrációjának biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2014. július 17-i Tahir ítélet, C-469/13, EU:C:2014:2094, 32. pont; 2015. június 4-i P és S ítélet, C-579/13, EU:C:2015:369, 46. pont; 2015. szeptember 2-i CGIL és INCA ítélet, C-309/14, EU:C:2015:523, 21. pont), és e célból e harmadik országbeli állampolgárok jogainak az uniós polgárok által élvezett jogokhoz való közelítése, többek között az előbbiekkel szembeni egyenlő bánásmód megteremtése révén, a gazdasági és társadalmi területre tartozó ügyek széles skáláján. Így a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás lehetővé teszi az e jogállást élvező személy számára az egyenlő bánásmódban való részesülést a 2003/109 irányelv 11. cikkében említett területeken, a cikkben meghatározott feltételek szerint. Ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében e jogállás lehetővé teszi az érintett huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező személy számára a három hónapnál hosszabb időtartamú tartózkodást az említett jogállást megadó tagállamtól eltérő tagállamok területén is, az említett irányelv III. fejezetében meghatározott feltételek szerint, illetve ugyanezen irányelv 21. cikke alapján, az irányelv 11. cikkében említett egyenlő bánásmódban való részesülést.

64 Tekintettel a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogálláshoz kapcsolódó kiterjesztett jogokra, fontos, hogy a tagállamok hatékonyan tudjanak fellépni a csalásokkal szemben, akár megfosztva a csaláson alapuló huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállástól annak kedvezményezettjét.

65 A fentiekből következik, hogy senki sem hivatkozhat a 2003/109 irányelv alapján csalással megszerzett jogainak fennállására, függetlenül attól, hogy e csalást e jogok kedvezményezettje követte-e el, vagy sem, illetve általa ismert volt-e, vagy sem, hiszen a döntő tényező az, hogy az említett jogok megszerzése csalás eredményeként történt.

66 Ebből következik, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját minden olyan esetben alkalmazni kell, amikor a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás megszerzésére csalással kerül sor, vagyis amikor e jogállás megszerzésének alapját csalás képezi, függetlenül attól, hogy ki követte el e csalást, és függetlenül attól, hogy az említett állampolgárnak arról tudomása volt-e.

67 Közelebbről, e rendelkezést alkalmazni kell olyan esetben is, mint az alapügy, amikor az érintett személy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás megszerzése érdekében hamisított dokumentumokat nyújtott be annak igazolására, hogy elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik saját maga és családtagjai eltartásához, még akkor is, ha nem ő követte el a csalást, és nem tudott e dokumentumok hamis mivoltáról. Ilyen esetben ugyanis e jogállás közvetlenül e csaláson alapul, és így szükségszerűen kihatással van e jogállásra.

68 Ezen értelmezést nem vonja kétségbe a Bíróságnak a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott 2008. december 18-i Altun ítélete (C-337/07, EU:C:2008:744) sem.

69 Ebben az ítéletben a Bíróság úgy vélekedett, hogy attól az időponttól kezdve, hogy a török munkavállaló családtagjai önálló tartózkodási jogra tettek szert az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése értelmében, e jogot nem lehet vitatni olyan múltbeli szabálytalanságok miatt, amelyek kihatással voltak e munkavállaló tartózkodási jogára, és amelyek ebben az esetben ez utóbbi megtévesztő magatartásából

eredtek (lásd ebben az értelemben: 2008. december 18-i Altun ítélet, C-337/07, EU:C:2008:744, 56., 57. és 59. pont). Tehát a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy a török munkavállaló tartózkodási jogát érintő csalás nem lehet kihatással családtagjainak önálló tartózkodási jogára.

70 Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy az ezen ítélet alapját képező ügy körülményei egyértelműen eltérnek az alapügy körülményeitől. Az 1/80 határozat 7. cikkének első bekezdése szerint ugyanis a török munkavállaló családtagjai a fogadó tagállam területén való hároméves tartózkodást követően önálló tartózkodási jogra tesznek szert, anélkül hogy e célból kérelmet kellene benyújtaniuk. A Bíróság emiatt nem nyilatkozott azokról a következményekről, amelyekkel az ilyen kérelem alátámasztásaként felhasznált, hamisított dokumentumok használata az érintett személyek jogaira nézve jár.

71 Márpedig a jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az derül ki, hogy az alapügy tárgyát képező határozatok, amelyekkel az államtitkár visszavonta az anya és a fiúgyermek mint huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállású személyek tartózkodási engedélyeit, többek között éppen azon a tényen alapulnak, hogy az apa foglalkoztatására vonatkozó hamis igazolásokat benyújtották az anya és a fiúgyermek mint huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállású személyek tartózkodási engedélyeinek megszerzésére irányuló kérelmek alátámasztásaként (is), annak elhitetése céljából, hogy elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkeznek, hiszen e jogállás megszerzése, amint az a jelen ítélet 59. pontjában kifejtésre került, csak az ilyen kérelmet követően lehetséges.

72 A fentiekből következik, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint a harmadik országbeli állampolgár elveszíti az ezen irányelvben említett huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást, ha megállapításra kerül, hogy e jogállás megszerzésére hamisított dokumentumok alapján került sor, még akkor is, ha ezen állampolgárnak nem volt tudomása e dokumentumok hamis mivoltáról.

73 Mindemellett, a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállás elvesztése önmagában nem jelenti, hogy az érintett személy elveszíti a fogadó tagállamban való tartózkodás azon jogát is, amelynek alapján az e jogállás elismerése iránt kérelmét a 2003/109 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése alapján előterjesztette, és amelyet ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdése alapján számára elismertek, függetlenül attól, hogy e tartózkodási jogot a nemzeti jog vagy az uniós jog alapján szerezte-e meg. E jogállás elveszítése ennélfogva nem jár automatikusan azzal a következménnyel sem, hogy kiutasítják e tagállam területéről, amint az a 2003/109 irányelv 9. cikkének (7) bekezdéséből kiderül. Amennyiben, miként az alapügyben is, az érintett személyek, nevezetesen az anya és a fiúgyermek a 2003/86 irányelv alapján elismert tartózkodási jog alapján szerezte meg a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást, a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, amint az a jelen ítélet 56. pontjában kifejtésre került, hogy e személyek ezen irányelv 17. cikke alapján megtarthatják-e az ennek alapján kiadott tartózkodási engedélyeiket.

74 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/109 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást a harmadik országbeli állampolgárok részére hamisított dokumentumok alapján adták meg, az a körülmény, hogy ezen állampolgároknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról, nem képezi akadályát annak, hogy az érintett tagállam e rendelkezés alapján megfossza őket e jogállástól.

A költségekről

75 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 16. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy olyan esetben, amikor valamely harmadik országbeli állampolgár családtagjai tartózkodási engedélyeinek kiadása érdekében hamisított dokumentumokat nyújtottak be, az a körülmény, hogy e családtagoknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról, nem képezi akadályát annak, hogy az érintett tagállam e rendelkezés alapján visszavonja ezeket az engedélyeket. Ugyanakkor az illetékes nemzeti hatóságoknak, ezen irányelv 17. cikkének megfelelően, előzetesen el kell végezniük e családtagok helyzetének egyedi vizsgálatát, amelynek során a szóban forgó érdekek egészének kiegyensúlyozott és méltányos értékelésére kell törekedni.**

2) **A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező jogállást a harmadik országbeli állampolgárok részére hamisított dokumentumok alapján adták meg, az a körülmény, hogy ezen állampolgároknak nem volt tudomásuk e dokumentumok hamis mivoltáról, nem képezi akadályát annak, hogy az érintett tagállam e rendelkezés alapján megfossza őket e jogállástól.**

Aláírások